

Anvisningar för bedömning av konsekvenserna för barn (LAVA)

Lovisa stad

VAD?

- Lovisa stad är samarbetspartner till Finlands Unicef.
- Utarbetande av anvisningar för bedömning av konsekvenserna för barn (LAVA) (barnkonsekvensanalys) har varit ett av Lovisas fem mål under den första verksamhetsperioden inom ramen för verksamhetsmodellen Barnvänlig kommun.

■ Följande källor har använts för att utarbeta detta sammandrag/dessa anvisningar:

- stadens egna tjänsteinnehavares kunnande
- diskussioner som förts i den egna koordinationsgruppen
- kunnande hos likställda (Uleåborg, Jyväskylä och Sotkamo)
- utbildningar ordnade av Finlands Unicef
- olika publikationer och anvisningar om bedömning av barnets bästa och hörande av unga.

Anvisningar och material för bedömning av barnets bästa:

[Barnets bästa prioriteras / UNICEF](#)
[Förhandsbedömning av konsekvenserna för barn i ett nötskal \(på finska\) / UNICEF](#)
[Bättre beslut i kommunen genom bedömning av konsekvenserna för barn / Statsrådets kansli](#)
[Bedömning av konsekvenser för barn \(på finska\) / Mannerheims barnskyddsförbund](#)
[LAVA Bedömning av konsekvenserna för barn \(på finska\) / Social- och hälsovårdsministeriet,](#)
[Undervisnings- och kulturministeriet & Institutet för hälsa och välfärd](#)

Anvisningar och material för hörande av barn och unga:

[Anvisningar för att höra barn / UNICEF](#)
[Bedömning av konsekvenserna för barn tillsammans med barnen \(på finska\)](#)
[Barns delaktighet och att höra barn / Finansministeriet](#)
[Att höra barn med funktionsnedsättning \(på finska\) / Centraförbundet för Barnskydd](#)

VARFÖR BEDÖMA KONSEKVENSERNA FÖR BARN?

BEREDARE

- Beredningen är öppnare och mer systematisk.
- Samarbetet stärks och ansvaret fördelas.
- Dialogen mellan sektorer utvecklas.
- Sambandet med kommunstrategin skärps.

BESLUTSFATTARE

- Olika beslutsalternativ läggs fram på ett öppet sätt.
- Det är lättare att jämföra alternativ.
- Beredningssamarbetet och delaktigheten stärks.
- Besluten är bättre avvägda och motiverade.
- Ansvarsfördelningen blir klarare.
- Besluten är hållbarare och har större verkan.

KOMMUNINVÅNARE

- Beslutens konsekvenser för kommuninvånarna och deras välbefinnande har övervägts på ett övergripande sätt ur olika perspektiv.
- Besluten har större verkan.
- Öppenheten inom beslutsfattandet ökar.
- Delaktigheten stärks, vilket skapar förtroende.

NÄR BEDÖMA KONSEKVENSERNA FÖR BARN?

5

- Det räcker inte att man enbart samlar den information som finns (ens på ett mångsidigt sätt).
- Den information som behövs finns inte i statistiken.

Bedömningen utförs i regel inte ur enskilda barns perspektiv, utan barnen och de unga granskas som grupper, men i granskningen tar man också hänsyn till likabehandling och barns och ungdomars olikheter.

Beslutet eller åtgärden gäller direkt vissa barn eller unga.

Till exempel

- Närtjänster
- Småbarnspedagogik
- Hobbyverksamhet för barn och unga
- Kollektivtrafik
- Genomförande av stödåtgärder inom barnskyddet
- Ungdomsväsendets tjänster på ett visst område

Beslutet eller åtgärden gäller en stor grupp barn eller unga.

Till exempel

- Småbarnspedagogikens servicenät
- Skolnätet
- Ungdomsväsendets tjänster i mer omfattande skala

Beslutet eller åtgärden gäller utsatta barn eller unga.

Till exempel

- Frågor som gäller barn med funktionsnedsättning, barn som placerats utanför hemmet eller invandrarbarn

Beslutet eller åtgärden gäller indirekt barn eller unga.

Till exempel

- Beslut som gäller skötsel av sysselsättningen eller planläggning

Lagstiftning som bedömningen av konsekvenserna för barn grundar sig på

- Barnkonventionen (FördrS 59 och 60/1991): Med barn avses varje person under 18 år.
- Grundlagen, 2 §: Till demokratin hör att den enskilde har rätt att ta del i och påverka samhällets och livsmiljöns utveckling.
- Grundlagen, 6 § 3 mom.: Barn ska bemötas som jämlika individer och de ska ha rätt till medinflytande enligt sin utvecklingsnivå i frågor som gäller dem själv.
- Grundlagen, 14 § 4 mom.: Det allmänna ska främja den enskildes möjligheter att delta i samhällelig verksamhet och att påverka beslut som gäller honom eller henne själv.
- Grundlagen, 20 § 2 mom.: Det allmänna ska verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Kommunallagen förpliktar kommunerna att sörja för att kommuninvånarna har förutsättningar att delta i och påverka kommunens verksamhet.
- Förvaltningslagen, 31 §: En myndighet ska se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt. Myndigheten ska i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet ska kunna avgöras.
- Förvaltningslagen, 41 §: Om avgörandet i ett ärende kan ha en betydande inverkan på andras än parternas (det finns separata bestämmelser om hörande av parter) livsmiljö, arbete eller övriga förhållanden, ska myndigheten ge dessa personer möjlighet att få uppgifter om utgångspunkterna och målen för behandlingen av ärendet samt att uttala sin åsikt om ärendet.
- Markanvändnings- och bygglagen, 9 §: En plan ska grunda sig på planering som omfattar bedömning av de betydande konsekvenserna av planen och på sådana undersökningar och utredningar som planeringen kräver. När planens konsekvenser utreds ska planens uppgift och syfte beaktas. När en plan utarbetas ska miljökonsekvenserna, inklusive de samhällsekonomiska, sociala och kulturella konsekvenserna, samt övriga konsekvenser av planen och av undersökta alternativ utredas i behövlig omfattning.
- Lagen om småbarnspedagogik, 24 §: Den som anordnar småbarnspedagogik ska utvärdera sin verksamhet samt delta i utomstående utvärdering av sin verksamhet.
- Lagen om grundläggande utbildning, 21 §: Den som ordnar utbildningen ska också utvärdera utbildningen samt delta i extern utvärdering av verksamheten. En motsvarande bestämmelse om gymnasier finns i 16 § i gymnasielagen och vad gäller yrkesutbildning i 126 § i lagen om yrkesutbildning.
- Lagen om välfärdsområden (611/2021), § 29: Välfärdsområdets invånare och de som använder välfärdsområdets tjänster har rätt att delta i och påverka välfärdsområdets verksamhet. Barnskyddslagen (12.2.2010/88), 3 a §: För att främja barns och unga personers välfärd tillhandahåller kommunen och välfärdsområdet förebyggande barnskydd då barnet eller familjen inte är klient inom barnskyddet. Genom det förebyggande barnskyddet främjas och tryggas barns uppväxt, utveckling och välfärd samt ges stöd i föräldraskapet. Det förebyggande barnskyddet omfattar sådant stöd och särskilt stöd som ges till exempel inom undervisning, ungdomsarbete och dagvård, vid rådgivningsbyråerna för modravård och barnavård samt inom annan social- och hälsovård.
- Ungdomslagen (13.4.2007/417), § 2: Syftet med ungdomslagen är att främja de ungas delaktighet och möjligheter att påverka. Ungdomsarbete och ungdomspolitik ingår i kommunernas uppgifter.

HUR GÖR MAN EN BEDÖMNING AV KONSEKVENSERNA FÖR BARN?

7

- Man talar knappt längre uteslutande om bedömning av konsekvenserna för barn (barnkonsekvensanalys), utan bedömningen av konsekvenserna för barn (LAVA) är en del av förhandsbedömningen av konsekvenser (EVA, ennakkovaikutusten arviointi).
- För bedömningen av konsekvenserna för barn används välfärdsberättelseverktyget hyvinvointikertomus.fi. Där kan man välja begränsad eller omfattande bedömning.

BEGRÄNSAD ELLER OMFATTANDE BEDÖMNING AV KONSEKVENSERNA FÖR BARN?

8

Två alternativ

En begränsad förhandsbedömning av konsekvenserna av nollalternativet, det vill säga beslutsförslaget, kan göras på några timmar av 1–2 personer. Vid behov presenteras ett alternativ till beslutsförslaget. Att förhandsbedömningen är begränsad betyder inte alltid att den är mindre. Även om det finns få alternativ kan en beskrivande bedömning av konsekvenserna för barn vara besvärlig att genomföra.

Flera alternativ

En mellanskalig förhandsbedömning av konsekvenserna tar några veckor till månader att genomföra. Arbetsgruppen består vanligtvis av 2–5 personer. Ett fåtal grupper av människor tillfrågas och de berörda parternas synpunkter inhämtas huvudsakligen genom befintlig och tidigare samlad information. Minst ett alternativ till nollalternativet läggs fram.

En omfattande förhandsbedömning av konsekvenserna tar högst 6 månader att genomföra. Arbetsgruppen består ofta av fler än 5 personer och olika grupper av människor tillfrågas på ett mångsidigt sätt. Ett, två eller fler alternativ till nollalternativet läggs fram.

Modellexempel 1

Lovisa

Barnkonsekvensanalys FUNKTIONER ▾

Dokumentets status: Under arbete

- 1 Föredragande och beredare**
Uppdaterat senast: 05.04.2024 13:08 ✎ ↻ 🗑️ +
- 2 Tidsplan för beredningen**
Uppdaterat senast: 05.04.2024 13:08 ✎ ↻ 🗑️ +
- 3 Beskrivning av nuläget**
Uppdaterat senast: 05.04.2024 13:08 ✎ ↻ 🗑️ +
- 4 Föreslaget beslutsförslag**
Uppdaterat senast: 05.04.2024 13:08 ✎ ↻ 🗑️ +
- 5 Granskning av beslutsförslaget**
Uppdaterat senast: 05.04.2024 13:08 ✎ ↻ +

Beslutsförslag	Beskrivning
Nuläget	
Nuläget	

- 6 Sammanfattning av det föreslagna beslutsförslagens konsekvenser**
Uppdaterat senast: 05.04.2024 13:08 ✎ ↻ 🗑️ +
- 7 Beslut om nödvändigheten av den egentliga förhandsbedömningen ⓘ**
Uppdaterat senast: 05.04.2024 13:08 ✎ ↻ +

Modellexempel 2

ALLA PERSPEKTIV ▾

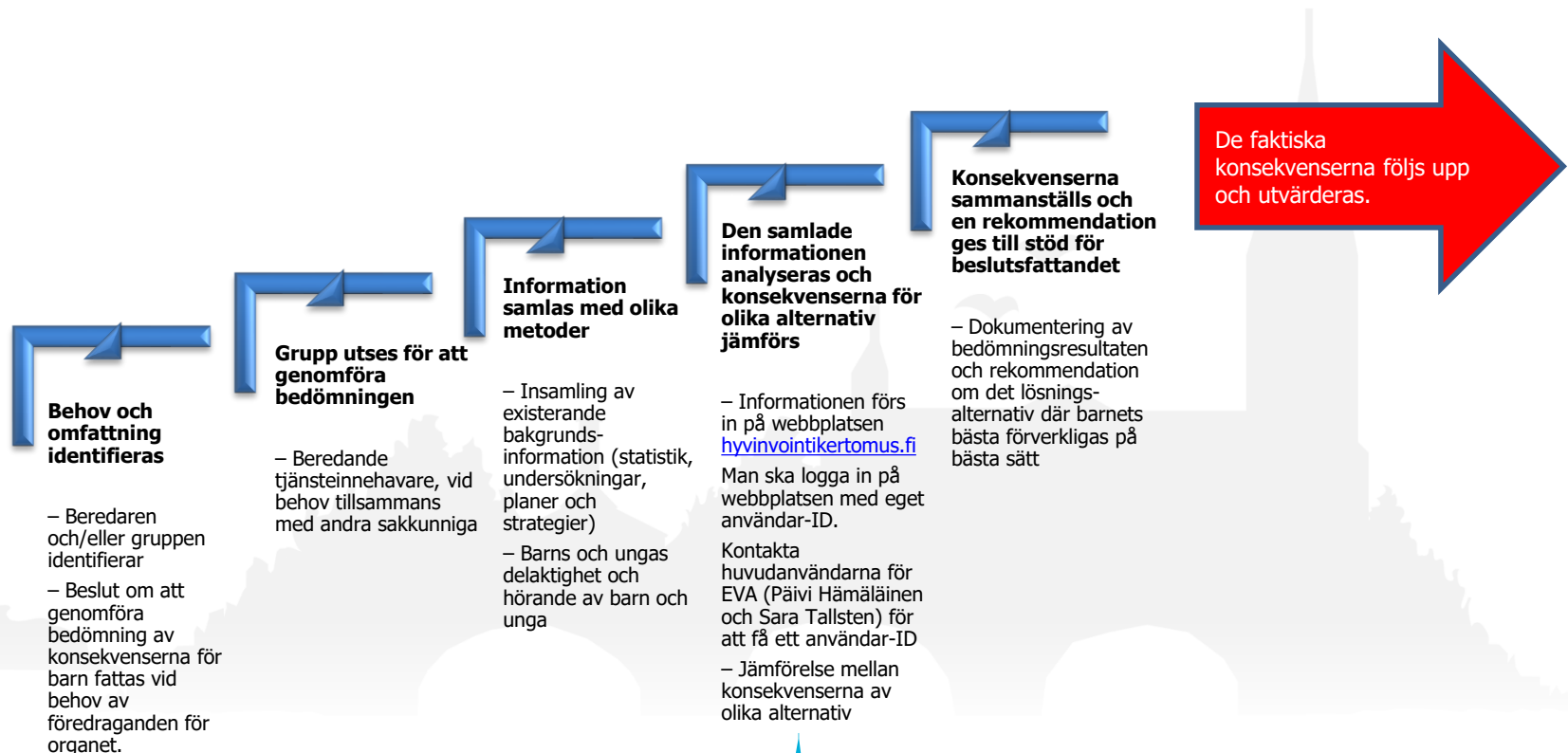
Effektmål	Nuläget
Perspektiv: Människan/Invånaren	
Välfärd, hälsa och skillnader i hälsotillståndet ⓘ	
Kort sikt	0
Lång sikt	0
Beskrivning	
Motion och idrott ⓘ	
Kort sikt	0
Lång sikt	0
Beskrivning	

FUNKTIONER ▾

ANVISNINGAR: genomförande av bedömning av konsekvenserna för barn (barnkonsekvensanalys)

Gemensamma anvisningar för sektorerna

1. Elektronisk dokumentmall för beredarna: [ELEKTRONISK VÄLFÄRDSBERÄTTELSE](#)

IBRUKTAGANDE AV ANVISNINGARNA SAMT STÖD FÖR IBRUKTAGANDET

- Information ges på chefskaffet.
- Information till förtroendevalda.
- Utbildning till föredragandena i nämnderna och till byråsekreterarna inom samtliga sektorer.
- Efter utbildningen
 - Föredragandena i nämnden har kunskap om substansen
 - Byråsekreterarna har kunskap om inskrivning
- Sammansättningen av den grupp som utför bedömningen av konsekvenserna för barn bestäms alltid fall för fall.
- Huvudanvändarna för den elektroniska välfärdsberättelsen ger hjälp och stöd vid ibrukttagandet.